

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001471	CEIP Praia Xardín	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Comunicación e representación da realidade	6º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	9
4.2. Materiais e recursos didácticos	10
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	10
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	10
6. Medidas de atención á diversidade	10
7.1. Concreción dos elementos transversais	11
7.2. Actividades complementarias	11
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	12
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	12
9. Outros apartados	12

1. Introducción

O centro escolar no que se vai a levar a cabo dita programación é o CEIP Praia Xardín na localidade de Boiro. O grupo conta cun total de 20 alumnos e alumnas de 6º de E.I..

Os piares desta programación son a educación vivenciada e relacional, onde o alumno poida construír o seu propio aprendizaxe dende o descubrimento e a manipulación.

Nesta área pretendemos promover as capacidades de comunicación e representación da realidade atendendo a individualidade de cada discente. Os aprendizaxes estan orientados cara a expresión, a comprensión e a interacción das diversas posibilidades comunicativas, creando secuencias e momentos que favorezcan o desenvolvemento destas destrezas.

Debemos destacar a necesidade de favorecer as diversas expresións da linguaxes: oral, escrita, artística, etc. En canto a oralidade estableceremos asembleas e momentos de expresión oral que favorezcan o seu bo desenvolvemento. Destacar que a linguaxe escrita non é un obxectivo desta etapa pero si e necesario compartir textos e escritos que xeren interese e curiosidade nos nenos e nenas. E importante iniciar o noso alumnado na literatura infantil para iso contamos coa hora de ler onde se establecen 20 minutos diarios a lectura.

Nesta comunidade contamos con dúas linguas cooficiais polo tanto e tal e como se establece no Decreto 79/2010 do 20 de maio, para o plurilingüismo nas ensinanzas non universitarias de Galicia debemos ter en conta as dúas linguas no proceso de ensino aprendizaxe; así como un achegamento a lingua extranxeira.

Hoxe en día estamos inmersos nunha sociedade dixital que afecta a nosa comunicación, a obtención de información, de aprender por iso temos que facilitar o bo uso das ferramentas dixitais, iniciando así na alfabetización dixital.

As linguaxes artísticas e plásticas xogan tamén un papel fundamental no desenvolvemento desta área onde o alumnado pode expresarse, adquirir habilidades e desenvolver a imaxinación e creatividade.

A linguaxe musical e un medio de expresión e comunicación que permite a escoita activa e afianza a linguaxe oral, así como o ritmo, o control do corpo, etc.

Todas as diversas linguaxes e formas de expresión favorecen o desenvolvemento integral e armónico do alumnado, premisa fundamental para unha boa evolución do alumnado.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Manifestar interese por interactuar en situacións cotiás a través da exploración e do uso do seu repertorio comunicativo para expresar as súas necesidades e intencións e para responder ás esixencias da contorna.	1							
OBX2 - Interpretar e comprender mensaxes e representacións apoiándose en coñecementos e recursos da súa propia experiencia para responder ás demandas da contorna e construír novas aprendizaxes.								
OBX3 - Producir mensaxes de maneira eficaz, persoal e creativa utilizando diferentes linguaxes, descubrindo os códigos de cada unha delas e explorando as súas posibilidades expresivas para responder a diferentes necesidades comunicativas.	1							
OBX4 - Participar por iniciativa propia en actividades relacionadas con textos escritos, mostrando interese e curiosidade por comprender a súa funcionalidade e algunhas das súas características.	1	1						

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Valorar a diversidade lingüística e dialectal presente na súa contorna, así como outras manifestacións culturais, para enriquecer as súas estratexias comunicativas e a súa bagaxe cultural.	1	1						1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Os insectos	Nesta unidade didáctica imos a traballar os insectos: morfoloxía, habitat, características, etc.	140	X	X	X
2	A auga	Nesta unidade o tema central será a auga, onde afondaremos sobre o coidado do Medio Ambiente.	140	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Os insectos	140

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpretar mensaxes transmitidas mediante diversas linguaxes.	TI
CA2.1 - Participar en situacións de uso de diferentes linguas mostrando interese, curiosidade e respecto pola diversidade de perfís lingüísticos.	Usar as linguas cooficiais en distintas situacións.	
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Relacionarse cos compañeiros e compañeiras tendo en conta a nosa realidade lingüística.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Participar nas diversas actividades de lingua estranxeira.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Facer uso funcional da lingua oral.	
CA3.6 - Expresar oralmente mensaxes facendo transferencias doutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e corporal) e indagando nas posibilidades comunicativas que ofrece a combinación delas.	Mostrar interese e gozo nas diversas linguaxes.	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo.	Realizar textos (escritura espontánea)	
CA4.5 - Elaborar de forma escrita mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, corporal e oral), indagando nas posibilidades comunicativas que ofrecen as transferencias entre elas.	Elaborar de forma escrita palabras sinxelas.	
CA5.4 - Participar en actividades de aproximación á literatura infantil, tanto de carácter individual coma en contextos dialóxicos e participativos, descubriendo, explorando e apreciando a beleza da linguaxe literaria.	Participar en actividades de aproximación á literatura.	
CA6.2 - Interpretar propostas dramáticas e musicais utilizando e explorando diferentes instrumentos, recursos ou técnicas.	Iniciarse na interpretación de propostas dramáticas e musicais.	
CA6.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Respectar as producións dos demais.	
CA6.6 - Interpretar musicalmente mensaxes expresadas noutras linguaxes (oral, plástica, gráfica, escrita e corporal), indagando nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre elas.	Interpretar musicalmente mensaxes noutras linguaxes.	
CA7.1 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpretar mensaxes transmitidas en diferentes linguaxes.	
CA7.6 - Elaborar creacións plásticas a partir de mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, oral, gráfico, escrito e corporal) e indagar nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre eles.	Elaborar creacións plásticas a partir de mensaxes noutras linguaxes.	
CA8.1 - Explorar as posibilidades expresivas do corpo a través da dramatización e da danza.	Ter curiosidade polas posibilidades expresivas do corpo.	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Ter coñecemento de diversos aparatos dixitais.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA9.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, ou en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpretar mensaxes transmitidas mediante representacións.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Comunicación interpersonal: empatía e asertividade. - Ampliación do repertorio lingüístico individual. - Recoñecemento das particularidades lingüísticas da contorna máis próxima. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Discriminación auditiva e conciencia fonolóxica. - Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases. - Exploración das propiedades do sistema de escritura: hipóteses cuantitativas e cualitativas. Aproximación ao código escrito desde as escrituras indeterminadas. - Creación de textos escritos en diferentes soportes. Outros códigos de representación gráfica: imaxes, símbolos, números - Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación. - Identificación e representación de palabras e frases escritas moi significativas e usuais. - Interese pola produción de mensaxes empregando a lingua escrita en situacións contextualizadas. - Iniciación a estratexias de procura de información, reelaboración e comunicación. - Situacións de lectura individual ou a través de modelos lectores de referencia. - Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios. - Exploración das posibilidades sonoras, expresivas e creativas da voz e do corpo. - Descubrimento das propiedades sonoras dos obxectos cotiáns da súa contorna e dos instrumentos. - O código musical: o son, o silencio e as súas calidades. - Recoñecemento da intención expresiva nas producións musicais e/ou sonoras. - Aprecio da escoita musical como fonte de gozo. - Respecto polas producións alleas. - Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa. - Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos. - Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais.

Contidos

- Exploración das posibilidades expresivas e comunicativas do propio corpo (cara, postura, ton, xestos) en actividades individuais e grupais libres de prexuízos e estereotipos sexistas.
- Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo.
- Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.
- Función educativa dos dispositivos e elementos tecnolóxicos da súa contorna.

UD	Título da UD	Duración
2	A auga	140

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpretar mensaxes transmitidas mediante distintas linguaxes.	TI
CA2.1 - Participar en situacións de uso de diferentes linguas mostrando interese, curiosidade e respecto pola diversidade de perfís lingüísticos.	Usar as linguas cooficiais en distintas situacións.	
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Relacionarse cos compañeiros e compañeiras tendo en conta a nosa realidade lingüística.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Participar nas diversas actividades de lingua estranxeira.	
CA3.3 - Facer un uso funcional da linguaxe oral aumentando o seu repertorio lingüístico e construíndo progresivamente un discurso máis eficaz, organizado e coherente en contextos formais e informais.	Facer uso funcional da lingua oral.	
CA3.6 - Expresar oralmente mensaxes facendo transferencias doutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, escrita e corporal) e indagando nas posibilidades comunicativas que ofrece a combinación delas.	Mostrar interese e gozo nas diversas linguaxes.	
CA4.4 - Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información, gozo	Realizar textos (escritura espontánea)	
CA4.5 - Elaborar de forma escrita mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, plástica, gráfica, corporal e oral), indagando nas posibilidades comunicativas que ofrecen as transferencias entre elas.	Elaborar de forma escrita mensaxes expresadas noutras linguaxes.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA5.4 - Participar en actividades de aproximación á literatura infantil, tanto de carácter individual coma en contextos dialóxicos e participativos, descubriendo, explorando e apreciando a beleza da linguaxe literaria.	Participar en actividades de aproximación á lectura.	
CA6.2 - Interpretar propostas dramáticas e musicais utilizando e explorando diferentes instrumentos, recursos ou técnicas.	Iniciarse na interpretación de propostas dramáticas e musicais.	
CA6.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Respectar as producións dos demais.	
CA6.6 - Interpretar musicalmente mensaxes expresadas noutras linguaxes (oral, plástica, gráfica, escrita e corporal), indagando nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre elas.	Interpretar musicalmente mensaxes expresadas noutras linguaxes.	
CA7.1 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpretar mensaxes expresadas noutras linguaxes.	
CA7.6 - Elaborar creacións plásticas a partir de mensaxes expresadas noutras linguaxes (musical, oral, gráfico, escrito e corporal) e indagar nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre eles.	Elaborar creacións plásticas a partir de outras linguaxes.	
CA8.1 - Explorar as posibilidades expresivas do corpo a través da dramatización e da danza.	Ter curiosidade polas posibilidades expresivas do corpo.	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Ter coñecementos de diversos aparatos dixitais.	
CA9.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, ou en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Interpretar mensaxes transmitidas en distintas linguaxes.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Comunicación interpersonal: empatía e asertividade. - Ampliación do repertorio lingüístico individual. - Recoñecemento das particularidades lingüísticas da contorna máis próxima. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Discriminación auditiva e conciencia fonolóxica. - Uso progresivo de léxico variado, aumentando a precisión na procura dunha maior estruturación das súas frases.

Contidos

- Exploración das propiedades do sistema de escritura: hipóteses cuantitativas e cualitativas. Aproximación ao código escrito desde as escrituras indeterminadas.
- Creación de textos escritos en diferentes soportes. Outros códigos de representación gráfica: imaxes, símbolos, números.
- Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación.
- Identificación e representación de palabras e frases escritas moi significativas e usuais.
- Interese pola produción de mensaxes empregando a lingua escrita en situacións contextualizadas.
- Iniciación a estratexias de procura de información, reelaboración e comunicación.
- Situacións de lectura individual ou a través de modelos lectores de referencia.
- Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios.
- Exploración das posibilidades sonoras, expresivas e creativas da voz e do corpo.
- Descubrimento das propiedades sonoras dos obxectos cotiáns da súa contorna e dos instrumentos.
- O código musical: o son, o silencio e as súas calidades.
- Recoñecemento da intención expresiva nas producións musicais e/ou sonoras.
- Aprecio da escoita musical como fonte de gozo.
- Respecto polas producións alleas.
- Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa.
- Exploración das posibilidades plásticas e creativas de distintos materiais específicos e inespecíficos.
- Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais.
- Exploración das posibilidades expresivas e comunicativas do propio corpo (cara, postura, ton, xestos) en actividades individuais e grupais libres de prexuízos e estereotipos sexistas.
- Aproximación ao uso de aplicacións e ferramentas dixitais con distintos fins: creación, comunicación, aprendizaxe e gozo.
- Uso saudable e responsable das tecnoloxías dixitais.
- Función educativa dos dispositivos e elementos tecnolóxicos da súa contorna.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Debemos partir da metodoloxía por proxectos posto que será a empregada para este curso escolar. Os proxectos partiran dos intereses do alumnado onde se pon de manifesto o paradigma de "aprender a aprender" e "aprender facendo".

As estratexias metodolóxicas deben ser flexibles e adaptables ás necesidades e características do alumnado. A perspectiva didáctica parte dunha aprendizaxe significativa e dos coñecementos previos do alumnado, organizado dende un enfoque globalizador tendo como punto de partida situacións globais. É importante que o xogo sexa considerado unha actividade propia da etapa.

Debemos ter en conta que todas estas orientacións pedagóxicas deben respetar os ritmos do alumnado que será o protagonista activo do seu desenvolvemento onde se lle presentarán situacións de aprendizaxe significativas.

Destacar que se farán diversos agrupacións atendendo as actividades propostas (individual, parellas ou gran grupo)

Os espazos están pensados para atender as necesidades da aula, a disposición desta permite que o alumnado se desprace con facilidade e teña o seu alcance o que necesite para evolucionar na súa autonomía. O espazo esta organizado por recantos : recanto da loxico-matemática, da lecto-escritura, da construción, dos crebacabezas, da calma, de plástica, da vida práctica, etc... así como o espazo adicado o proxecto.

Os tempos estan organizados de maneira flexible adecuados as diferentes actividades e os ritmos individuais, combinando tempos de rutinas, de descanso e de actividade específica.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais e Recursos

Os materiais serán o máis diversos posible para permitir diferentes usos e actividades, empregando o equipamento da aula, o material didáctico así como o material curricular e funxible.

Atendendo os recursos humanos contamos con mestra de apoio, especailista de inglés, relixión, música e psicomotricidade,destacando a colaboración co Departamento de Orientación, con persoal de pedagogía terapéutica e audición e linguaxe.

Neste apartado debemos ter en conta as familias posto que serán parte fundamental no desenvolvemento dos proxectos.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial serve para coñecer o alumnado características, intereses, ritmos, coñecementos previos, etc para isto teremos en conta varios factores.

Realizaremos una observación directa e sistemática así como as entrevistas coas familias, e a lectura dos expedientes académicos ou historial académico que nos axuden e den información sobre cada alumno e alumna.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación atenderán o proceso non só o resultado final. Polo tanto non se recollerá o produto final como unha meta ou obxectivo senon que sera o propio proceso o que dictamine a cualificación.

Os items de calificación trimestral serán os establecidos no XADE atendendo o traballado na aula.

Criterios de recuperación:

Na aula estableceranse diversas actividades de ampliación e reforzo atendendo os diversos ritmos, necesidades e particularidades do alumnado.

6. Medidas de atención á diversidade

A diversidade debe ser entendida como as diferenzas existente entre as persoas cun carácter positivo. Debemos ter en conta as características e necesidades do alumnado, así como os seus ritmos e dificultades. Polo tanto e preciso coñecer e dar cabida a todo tipo de alumnado no proceso de ensino aprendizaxe escollendo o traballo por proxectos como unha ferramenta de inclusión e integración dando resposta educativa o alumnado

O grupo clase esta composto por 20 alumnos e alumnas onde se respetan e valoran cada unha das súas particularidades.

Na clase están matriculados tres nenos e nenas con NEAE quE ademais de medidas ordinarias (adaptación da

programación ás necesidades, ritmo de aprendizaxe, metodoloxía colaborativa, ...) aplícanse medidas extraordinarias (apoio de PT e AI).

Tamén contamos con mestra de apoio á EI así como, persoal coidador, xa que é preciso debido ás características persoais de dous alumnos con NEAE pois necesitan atención individual.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2
ET.1 - Descubrimento do entorno, dos seres vivos que en ela conviven, as súas características físicas e sociais do medio no que viven.	X	X
ET.2 - Autonomía persoal e imaxe positiva de si mesmo, igualitaria e libre de estereotipos.	X	X
ET.3 - Promoción e educación para a saúde.	X	X
ET.4 - Pautas elementais de convivencia	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Semana da prensa	Ter prensa nas aulas.		X	
Semana do libro	Actividade de centro.			X
Semana das letras Galegas	Actividade de centro			X
Romería	Festividade de centro para salientar a cultura galega.			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1-Comunicación e Coordinación
Metodoloxía empregada
2- Programación
Clima de traballo na aula
3- Métodos organizativos e recursos.

Descrición:

- 1- A coordinación entre os docentes foi a correcta.
- 1- O persoal docente colabora e participa.
- 1- A relación co equipo docente é fluída.
- 1- A persoa docente establece canles de comunicación coa familia.
- 1- As familias asisten as titorías.
- 2- Os obxectivos responden a consecución das capacidades.
- 2- Os contidos eran os correctos.
- 2- As actividades eran significativas.
- 2- As actividades dan resposta os casos de diversidade.
- 2- Os instrumentos de avaliación resultaron axeitados.
- 2- As técnicas de avaliación foron suficientes.
- 3- O clima de aula é acolledor, afectuoso e seguro.
- 3- Inclúense recursos variados e polivalentes.
- 3- O alumnado pode acceder o material.
- 3- A organización do espazo é a axeitada.
- 3- As actividades responden a un enfoque globalizador.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O proceso de avaliación será realizado durante o proceso e ao final do mesmo. Recollido todo nos diarios de aula e nas reunións co resto de docentes onde se establecerán as propostas de mellora e erros atopados.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001471	CEIP Praia Xardín	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Crecedemento en harmonía	6º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	8
4.2. Materiais e recursos didácticos	9
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	9
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	9
6. Medidas de atención á diversidade	9
7.1. Concreción dos elementos transversais	10
7.2. Actividades complementarias	10
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	10
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	11
9. Outros apartados	11

1. Introducción

O centro escolar no que se vai a levar a cabo dita programación é o CEIP Praia Xardín na localidade de Boiro. O grupo conta cun total de 20 alumnos e alumnas de 6º de E.I.

Os piares desta programación son a educación vivenciada e relacional, onde o alumno poida construír o seu propio aprendizaxe dende o descubrimento e a manipulación.

Nesta área pretendemos que o alumnado tome conciencia do seu corpo, o coñeza, o domine e adquiren hábitos e destrezas de hixiene, alimentación e coidado. O coñecemento do corpo leva implícito o coñecemento das dimensións persoais e sociais, posto que se produce nun entorno físico e natural. Cada neno e nena ten o seu ritmo e estilos de maduración diversos polo tanto e preciso adaptarse a eles. Polo tanto, traballaremos no control de corpo, na construción da identidade persoal, no descubrimento das posibilidades motoras e nas interaccións consigo mesmo, cos demais e co entorno, potenciando a autonomía.

Debemos ter en conta que nestas idades se establece a construción sexual e de xénero polo tanto como docentes debemos ser cautelosos tendo en conta posibles discriminacións. Tamén se establece o desenvolvemento da afectividade sendo moi importante posto que e a base dos aprendizaxes e conforma a personalidade infantil. Os vínculos afectivos deben ser de calidade con persoas significativas para o alumnado creando bos climas de confianza, respecto, apegos e empatía.

A diversidade étnico-cultural é un elemento que axuda a coñecer as manifestacións culturais da nosa sociedade onde se deben potenciar actitudes de respecto e gozo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Progresar no coñecemento e no control do seu corpo e na adquisición de distintas estratexias, adecuando as súas accións á realidade da contorna dunha maneira segura para construír unha autoimaxe axustada e positiva.					1			
OBX2 - Recoñecer, manifestar e regular progresivamente as súas emocións expresando necesidades e sentimentos para lograr o benestar emocional e a seguridade afectiva	1	1						
OBX3 - Adoptar modelos, normas e hábitos, desenvolvendo a confianza nas súas posibilidades e sentimentos de logro para promover un estilo de vida saudable e ecosocialmente responsable								
OBX4 - Establecer interaccións sociais en condicións de igualdade, valorando a importancia da amizade, do respecto e da empatía para construír a súa propia identidade baseada en valores democráticos e de respecto aos dereitos humanos		1			1	1		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Os insectos	Nesta unidade didáctica imos traballar as abellas: morfoloxía, habitat, características, etc.	140	X	X	X
2	A auga	Nesta unidade o tema central será a auga, afondando no coidado do medio ambiente.	140	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Os insectos	140

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Recoñecer as percepcións sensoriais.	TI
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Participa en contextos de xogo dirixido e espontáneo.	
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Manexar diferentes obxectos en situacións de xogo.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo.	
CA2.5 - Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración e ser capaz de adaptar o seu comportamento a diferentes situacións.	Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración.	
CA3.1 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino.	Manexar diversos obxectos con certa habilidade fina.	
CA3.4 - Realizar actividades relacionadas co autocoidado e co coidado da contorna con actitude de respecto e mostrando autoconfianza e iniciativa.	Realizar actividades de autocoidado.	
CA3.6 - Resolver con iniciativa e autonomía actividades da vida cotiá, colaborar en tarefas e aceptar as normas.	Resolver actividades da vida cotiá.	
CA4.1 - Manifestar sentimentos de seguridade persoal na participación en xogos e nas diversas situacións da vida cotiá, confiando nas propias posibilidades e mostrando iniciativa.	Manifesta sentimentos de seguridade persoal.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA4.2 - Respetar a secuencia temporal asociada aos acontecementos e actividades cotiás, adaptándose ás rutinas establecidas para o grupo e desenvolvendo comportamentos respectuosos cara ás demais persoas.	Respetar a secuencia temporal.	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Reproducir accións a través do xogo simbólico.	
CA4.6 - Participar activamente en actividades relacionadas coa reflexión sobre as normas sociais que regulan a convivencia e promoven valores como o respecto á diversidade e o trato non discriminatorio cara ás persoas.	Participar en actividades sobre normas sociais.	
CA4.7 - Desenvolver destrezas e habilidades para a xestión de conflitos de forma positiva propoñendo alternativas creativas e tendo en conta o criterio doutras persoas.	Ter control e xestión de conflitos.	
CA4.8 - Participar, desde unha actitude de respecto, en actividades relacionadas con costumes e tradicións étnicas e culturais presentes na súa contorna mostrando interese por coñecelas.	Participar nas actividades culturais do centro.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identificación e respecto das diferenzas, así como a aceptación da súa imaxe corporal e da propia identidade. - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Adquisición das nocións básicas de orientación e coordinación de movementos ¿control progresivo da coordinación, ton, equilibrio e desprazamentos¿ co fin de adquirir autonomía na realización das tarefas. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Avance e control progresivo da motricidade fina. - Interiorización das nocións espazo-temporais nas actividades cotiás. - Estratexias de axuda e colaboración en contextos de xogo e rutinas. - Estratexias para desenvolver a seguridade en si mesmo, o recoñecemento das súas posibilidades e a asertividade respectuosa cara aos demais. - O xogo como ferramenta de exploración persoal. - Recoñecemento das necesidades básicas do corpo. Hixiene, vestido, alimentación, descanso, actividade. - Valoración da necesidade de desenvolverse en espazos saudables identificando as condicións que os caracterizan. Colaboración no mantemento de ambientes limpos e ordenados. - Hábitos e prácticas sostibles e ecosocialmente responsables relacionadas coa alimentación, coa hixiene, coa actividade física, co descanso, co autocoidado e co coidado da contorna. - Emprego responsable e axeitado de instrumentos, ferramentas e instalacións para previr accidentes e evitar situacións de risco.

Contidos

- Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc.
- Xestión do seu comportamento en función das necesidades das outras persoas e das normas de funcionamento do grupo, dereitos, responsabilidades e comportamentos sociais, camiñando progresivamente cara á autorregulación das súas accións.
- A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos.
- Resolución de conflitos xurdidos nas interaccións sociais.
- A amizade como valor, así como elemento protector, de prevención da violencia e de desenvolvemento da cultura da paz.
- Fórmulas de cortesía e interacción social positiva. Actitude de axuda e cooperación. A resposta empática á diversidade debida a distintas formas de discapacidade e ás súas implicacións na vida cotiá.
- Potenciación do xogo como elemento común a todas as culturas.
- Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuizos.
- Celebracións, costumes e tradicións. Ferramentas para o aprecio dos sinais de identidade étnico-cultural presentes na súa contorna.
- Asentamentos e actividades da contorna.

UD	Título da UD	Duración
2	A auga	140

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Recoñecer as percepcións sensoriais.	TI
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Participar en contextos de xogo.	
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Manexar diferentes obxectos en situacións de xogo.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo.	
CA2.5 - Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración e ser capaz de adaptar o seu comportamento a diferentes situacións.	Adquirir un nivel mínimo de tolerancia.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.1 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino.	Manexar diversos obxectos con certa habilidade fina.	
CA3.4 - Realizar actividades relacionadas co autocoidado e co coidado da contorna con actitude de respecto e mostrando autoconfianza e iniciativa.	Realizar actividades relacionadas co autocoidado.	
CA3.6 - Resolver con iniciativa e autonomía actividades da vida cotiá, colaborar en tarefas e aceptar as normas.	Resolver actividades da vida cotiá.	
CA4.1 - Manifestar sentimentos de seguridade persoal na participación en xogos e nas diversas situacións da vida cotiá, confiando nas propias posibilidades e mostrando iniciativa.	Manifestar sentimentos de seguridade persoal	
CA4.2 - Respectar a secuencia temporal asociada aos acontecementos e actividades cotiás, adaptándose ás rutinas establecidas para o grupo e desenvolvendo comportamentos respectuosos cara ás demais persoas.	Respectar a secuencia temporal.	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Reproducir accións a través do xogo.	
CA4.6 - Participar activamente en actividades relacionadas coa reflexión sobre as normas sociais que regulan a convivencia e promoven valores como o respecto á diversidade e o trato non discriminatorio cara ás persoas.	Participar en actividades sobre normas sociais.	
CA4.7 - Desenvolver destrezas e habilidades para a xestión de conflitos de forma positiva propoñendo alternativas creativas e tendo en conta o criterio doutras persoas.	Ter control e xestión de conflitos.	
CA4.8 - Participar, desde unha actitude de respecto, en actividades relacionadas con costumes e tradicións étnicas e culturais presentes na súa contorna mostrando interese por coñecelas.	Participar nas actividades culturais do centro.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Identificación e respecto das diferenzas, así como a aceptación da súa imaxe corporal e da propia identidade. - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Adquisición das nocións básicas de orientación e coordinación de movementos ¿control progresivo da coordinación, ton, equilibrio e desprazamentos¿ co fin de adquirir autonomía na realización das tarefas. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Avance e control progresivo da motricidade fina. - Interiorización das nocións espazo-temporais nas actividades cotiás.

Contidos

- Estratexias de axuda e colaboración en contextos de xogo e rutinas.
- Estratexias para desenvolver a seguridade en si mesmo, o recoñecemento das súas posibilidades e a asertividade respectuosa cara aos demais.
- O xogo como ferramenta de exploración persoal.
- Recoñecemento das necesidades básicas do corpo. Hixiene, vestido, alimentación, descanso, actividade.
- Valoración da necesidade de desenvolverse en espazos saudables identificando as condicións que os caracterizan. Colaboración no mantemento de ambientes limpos e ordenados.
- Hábitos e prácticas sostibles e ecosocialmente responsables relacionadas coa alimentación, coa hixiene, coa actividade física, co descanso, co autocoidado e co coidado da contorna.
- Emprego responsable e axeitado de instrumentos, ferramentas e instalacións para previr accidentes e evitar situacións de risco.
- Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc.
- Xestión do seu comportamento en función das necesidades das outras persoas e das normas de funcionamento do grupo, dereitos, responsabilidades e comportamentos sociais, camiñando progresivamente cara á autorregulación das súas accións.
- A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos.
- Resolución de conflitos xurdidos nas interaccións sociais.
- A amizade como valor, así como elemento protector, de prevención da violencia e de desenvolvemento da cultura da paz.
- Fórmulas de cortesía e interacción social positiva. Actitude de axuda e cooperación. A resposta empática á diversidade debida a distintas formas de discapacidade e ás súas implicacións na vida cotiá.
- Potenciación do xogo como elemento común a todas as culturas.
- Xogo simbólico. Observación, imitación e representación de persoas, personaxes e situacións. Estereotipos e prexuízos.
- Celebracións, costumes e tradicións. Ferramentas para o aprecio dos sinais de identidade étnico-cultural presentes na súa contorna.
- Asentamentos e actividades da contorna.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Debemos partir da metodoloxía por proxectos posto que será a empregada para este curso escolar. Os proxectos partirán dos intereses do alumnado onde se pon de manifesto o paradigma de "aprender a aprender" e "aprender facendo".

As estratexias metodolóxicas deben ser flexibles e adaptables ás necesidades e características do alumnado. A perspectiva didáctica parte dunha aprendizaxe significativa e dos coñecementos previos do alumnado, organizado dende un enfoque globalizador tendo como punto de partida situacións globais. É importante que o xogo sexa considerado unha actividade propia da etapa.

Debemos ter en conta que todas estas orientacións pedagoxicas debe respetar os ritmos do alumnado que será o protagonista activo do seu desenvolvemento onde se lle presentarán situacións de aprendizaxe significativas.

Destacar que se farán diversas agrupacións atendendo as actividades propostas (individual, parellas ou gran grupo)

Os espazos están pensados para atender as necesidades da aula, a disposición desta permite que o alumnado se desprace con facilidade e teña o seu alcance o que necesite para evolucionar na súa autonomía. O espazo está organizado por recantos : recanto da loxico-matemática, da lecto-escritura, da construción, dos prebacabezas, da

calma, de plástica, da vida práctica, etc... así como o espazo adicado o proxecto.

Os tempos estan organizados de maneira flexible adecuados as diferentes actividades e os ritmos individuais, combinando tempos de rutinas, de descanso e de actividade específica.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais e Recursos

Os materiais serán o máis diversos posible para permitir diferentes usos e actividades, empregando o equipamento da aula, o material didáctico así como o material curricular e funxible.

Atendendo os recursos humanos contamos con mestra de apoio, especailista de inglés, relixión e música e psicomotricidade, destacando a colaboración co Departamento de Orientación, con persoal de pedagogía terapéutica e audición e linguaxe.

Neste apartado debemos ter en conta as familias posto que serán parte fundamental no desenvolvemento dos proxectos.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial serve para coñecer o alumnado características, intereses, ritmos, coñecementos previos, etc para isto teremos en conta varios factores.

Realizaremos una observación directa e sistemática así como as entrevistas coas familias, e a lectura dos expedientes académicos ou historial académico que nos axuden e den información sobre cada alumno e alumna.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación atenderán o proceso no só o resultado final. Polo tanto non se recollerá o produto final como unha meta ou obxectivo senon que sera o propio proceso o que dictamine a cualificación.

Os items de calificación trimestral seran os establecidos no XADE atendendo o traballado na aula.

Criterios de recuperación:

Na aula estableceranse diversas actividades de ampliación e reforzo atendendo os diversos ritmos, necesidades e particularidades do alumnado.

6. Medidas de atención á diversidade

A diversidade debe ser entendida como as diferenzas existente entre as persoas cun carácter positivo. Debemos ter en conta as características e necesidades do alumnado, asi como os seus ritmos e dificultades. Polo tanto e preciso coñecer e dar cabida a todo tipo de alumnado no proceso de ensino aprendizaxe escollendo o traballo por proxectos como unha ferramenta de inclusión e integración dando resposta educativa o alumnado

O grupo clase esta composto por 20 alumnos e alumnas onde se respetan e valoran cada unha das súas particularidades.

Na aula contamos con 3 alumnos con NEAE, cos que ademais de levar a cabo medidas ordinarias (adaptación da programación, adaptación ós seus ritmos, metodoloxía colaborativa,...) se levan a cabo medidas extraordinarias (atención de profesorado especialista en PT e AL). Ademais contamos con mestra de apoio á EI, así como persoal coidador para 2 nenos con NEAE debido ás súas características persoais xa que requiren atención individualizada.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2
ET.1 - Descubrimiento do entorno, dos seres vivos que en ela conviven, as súas características físicas e sociais do medio no que viven.	X	X
ET.2 - Autonomía persoal e imaxe positiva de si mesmo, igualitaria e libre de estereotipos.	X	X
ET.3 - Promoción e educación para a saúde.	X	X
ET.4 - Pautas elementais de convivencia	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Día Universal da Infancia	Actividade plástica	X		
Día Internacional contra a violencia de xénero.	Actividade literaria.	X		
Día Internacional das persoas con discapacidade.	Actividade de centro	X		
Día da Declaración dos dereitos humanos	Actividade oral.	X		
Día escolar da non violencia e da paz.	Actividade de centro.		X	
Día Internacional da muller.	Actividade de centro.		X	
Día mundial da saúde	Actividade plástica.			X
Día internacional contra o acoso escolar.	Actividade literaria.			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1-Comunicación e Coordinación

2- Programación
Clima de traballo na aula
3- Métodos organizativos e recursos.

Descrición:

- 1- A coordinación entre os docentes foi a correcta.
- 1- O persoal docente colabora e participa.
- 1- A relación co equipo docente é fluída.
- 1- A persoa docente establece canles de comunicación coa familia.
- 1- As familias asisten as titorías.
- 2- Os obxectivos responden a consecución das capacidades.
- 2- Os contidos eran os correctos.
- 2- As actividades eran significativas.
- 2- As actividades dan resposta os casos de diversidade.
- 2- Os instrumentos de avaliación resultaron axeitados.
- 2- As técnicas de avaliación foron suficientes.
- 3- O clima de aula é acolledor, afectuoso e seguro.
- 3- Inclúense recursos variados e polivalentes.
- 3- O alumnado pode acceder o material.
- 3- A organización do espazo é a axeitada.
- 3- As actividades responden a un enfoque globalizador.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O proceso de avaliación será realizado durante o proceso e ao final do mesmo. Recollido todo nos diarios de aula e nas reunións co resto de docentes onde se establecerán as propostas de mellora e erros atopados.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001471	CEIP Praia Xardín	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Descubrimiento e exploración da contorna	6º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	4
4.1. Concrecións metodolóxicas	8
4.2. Materiais e recursos didácticos	8
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	8
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	8
6. Medidas de atención á diversidade	9
7.1. Concreción dos elementos transversais	9
7.2. Actividades complementarias	9
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	10
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	11
9. Outros apartados	11

1. Introducción

O centro escolar no que se vai a levar a cabo dita programación é o CEIP Praia Xardín na localidade de Boiro. O grupo conta cun total de 20 alumnos e alumnas de 6º de E.I.

Os piares desta programación son a educación vivenciada e relacional, onde o alumno poida construír o seu propio aprendizaxe dende o descubrimento e a manipulación.

Nesta área pretendemos dar cabida o descubrimento, exploración e comprensión da realidade do alumnado coa finalidade de construír un coñecemento sobre o medio físico, natural e social, tendo en conta os elementos naturais e culturais. potenciando o desenvolvemento do pensamento, científico onde o alumando realice preguntas, hipóteses, etc xerando estratéxias cognitivas que lle axuden no coñecemento do mundo. A exploración e experimentación serán os piares desta área onde o alumnado coñecerá os obxectos, o ,medio e interrelación entre eles. Destacar a necesidade de maneira progresiva noções espaciais e temporais en relación os obxectos e as accións.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar as características de materiais, obxectos e coleccións e establecer relacións entre eles, mediante a exploración, a manipulación sensorial, o manexo de ferramentas sinxelas e o desenvolvendo das destrezas lóxico-matemática para descubrir e crear unha idea cada vez máis complexa do mundo.	1		1		1			
OBX2 - Desenvolver, de maneira progresiva, os procedementos do método científico e as destrezas do pensamento computacional, a través de procesos de observación e manipulación de obxectos, para iniciarse na interpretación da contorna e responder de forma creativa ás situacións e aos retos que se presenten.								
OBX3 - Recoñecer elementos e fenómenos da natureza amosando interese polos hábitos que inciden sobre ela para apreciar a importancia do uso sostible, o coidado e a conservación da contorna na vida das persoas.	1				1			
OBX4 - Identificar as características e funcións dos grupos e organizacións da comunidade, apreciando algúns elementos significativos propios da cultura galega como base para a construción da identidade social desde o coñecemento e a valoración das particularidades do mundo circundante.	1	1			1	1		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Os insectos	Nesta unidade didáctica imos a traballar os insectos: morfoloxía, habitat, características, etc.	140	X	X	X
2	A auga	Nesta unidade didáctica o tema central será a auga afondando no coidado do medio ambiente.	140	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Os insectos	140

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Identificar número e grafía.	TI
CA1.5 - Situarse adecuadamente nos espazos habituais, tanto en repouso coma en movemento, aplicando os seus coñecementos acerca das nocións espaciais básicas e xogando co propio corpo e con obxectos.	Situarse nos espazos habituais.	
CA1.7 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Identificar as situacións cotiás.	
CA2.1 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Identificar situacións nas que é preciso medir e cuantificar.	
CA2.2 - Xestionar situacións, dificultades, retos ou problemas planificando secuencias de actividades, mostrando interese e iniciativa e colaborando cos seus iguais.	Superar retos e dificultades.	
CA2.5 - Utilizar diferentes estratexias para a toma de decisións con progresiva autonomía afrontando o proceso de creación de solucións orixinais en resposta aos retos que se lle presenten.	Utilizar diferentes estratexias na toma de decisións.	
CA2.6 - Programar secuencias de accións ou instrucións para a resolución de tarefas analóxicas e dixitais que favorezan o desenvolvemento de habilidades básicas de pensamento computacional.	Programar secuencias de acción.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Iniciarse en actividades STEAM.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Identificar elementos naturais.	
CA3.6 - Valorar a necesidade de coidar e de respectar os seres vivos.	Valorar e coidar os seres vivos.	
CA4.3 - Recoñecer diferentes modelos familiares mostrando respecto polas diferenzas. Descubrir e identificar os parentescos.	Respectar diferentes modelos familiares.	
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Coñecer e participar en festas.	
CA4.6 - Identificar elementos propios do patrimonio cultural de Galicia e algúns dos seus personaxes máis relevantes.	Recoñecer elementos do patrimonio.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Diferenciación de formas planas e tridimensionais: corpos xeométricos. - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir. - Identificación das nocións topográficas básicas no plano. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna. - Estratexias para propoñer solucións: creatividade, diálogo, imaxinación e descubrimento. - Coavaliación do proceso e dos resultados. Achados, verificación e conclusións. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - Resolución de situacións problemáticas empregando diferentes magnitudes. - Influencia das accións das persoas no medio físico, no patrimonio natural e cultural e no cambio climático. - Relacións causa-efecto dos fenómenos naturais e da acción humana sobre o medio: incendios, inundacións, extincións, prácticas non sostibles. - Os seres vivos e as súas características. - A relación dos seres humanos cos animais. Empatía, coidado e protección dos animais. Respecto dos seus dereitos. - Respecto e protección do medio natural. Respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico. - A escola. - Valoración de profesións e servizos da comunidade desde unha perspectiva de xénero. - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima.

Contidos

- Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.
- Patrimonio e persoas relevantes da cultura galega.

UD	Título da UD	Duración
2	A auga	140

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Identificar número e grafía.	TI
CA1.5 - Situarse adecuadamente nos espazos habituais, tanto en repouso coma en movemento, aplicando os seus coñecementos acerca das nocións espaciais básicas e xogando co propio corpo e con obxectos.	Situarse nos espazos habituais.	
CA1.7 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Identificarsituacións cotiás.	
CA2.1 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Identificar situación cotiás nas que é preciso medir.	
CA2.2 - Xestionar situacións, dificultades, retos ou problemas planificando secuencias de actividades, mostrando interese e iniciativa e colaborando cos seus iguais.	Xestionar retos e problemas.	
CA2.5 - Utilizar diferentes estratexias para a toma de decisións con progresiva autonomía afrontando o proceso de creación de solucións orixinais en resposta aos retos que se lle presenten.	Utilizar diferentes estratexias para a toma de decisiónss.	
CA2.6 - Programar secuencias de accións ou instrucións para a resolución de tarefas analóxicas e dixitais que favorezan o desenvolvemento de habilidades básicas de pensamento computacional.	Programar secuencias de acción.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Iniciarse en actividades STEAM.	
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Identificar elementos naturais.	
CA3.6 - Valorar a necesidade de coidar e de respectar os seres vivos.	Coidar e respectar os seres vivos.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA4.3 - Recoñecer diferentes modelos familiares mostrando respecto polas diferenzas. Descubrir e identificar os parentescos.	Respectar diferentes modelos familiares.	
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Coñecer festas.	
CA4.6 - Identificar elementos propios do patrimonio cultural de Galicia e algúns dos seus personaxes máis relevantes.	Identificar elementos do patrimonio.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Diferenciación de formas planas e tridimensionais: corpos xeométricos. - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidade, número e graffa. Situacións nas que se fai necesario medir. - Identificación das nocións topográficas básicas no plano. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Estratexias de construción de novos coñecementos: relacións e conexións entre o coñecido e o novo, entre experiencias previas e novas; estrutura e soporte e interaccións de calidade coas persoas adultas, cos iguais e coa contorna. - Estratexias para propoñer solucións: creatividade, diálogo, imaxinación e descubrimento. - Coavaliación do proceso e dos resultados. Achados, verificación e conclusións. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - Resolución de situacións problemáticas empregando diferentes magnitudes. - Influencia das accións das persoas no medio físico, no patrimonio natural e cultural e no cambio climático. - Relacións causa-efecto dos fenómenos naturais e da acción humana sobre o medio: incendios, inundacións, extincións, prácticas non sostibles. - Os seres vivos e as súas características. - A relación dos seres humanos cos animais. Empatía, coidado e protección dos animais. respecto dos seus dereitos. - respecto e protección do medio natural. respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico. - A escola. - Valoración de profesións e servizos da comunidade desde unha perspectiva de xénero. - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima. - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega. - Patrimonio e persoas relevantes da cultura galega.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Debemos partir da metodoloxía por proxectos posto que será a empregada para este curso escolar. Os proxectos partirán dos intereses do alumnado onde se pon de manifesto o paradigma de "aprender a aprender" e "aprender facendo".

As estratexias metodolóxicas deben ser flexibles e adaptábeis ás necesidades e características do alumnado. A perspectiva didáctica parte dunha aprendizaxe significativa e dos coñecementos previos do alumnado, organizado dende un enfoque globalizador tendo como punto de partida situacións globais. É importante que o xogo sexa considerado unha actividade propia da etapa.

Debemos ter en conta que todas estas orientacións pedagóxicas debe respetar os ritmos do alumnado que será o protagonista activo do seu desenvolvemento onde se lle presentarán situacións de aprendizaxe significativas.

Destacar que se farán diversas agrupacións atendendo as actividades propostas (individual, parellas ou gran grupo)

Os espazos están pensados para atender as necesidades da aula, a disposición desta permite que o alumnado se desprace con facilidade e teña o seu alcance o que necesite para evolucionar na súa autonomía. O espazo está organizado por recantos : recanto da loxico-matemática, da lecto-escritura, da construción, dos prebacabezas, da calma, de plástica, da vida práctica, etc... así como o espazo adicado o proxecto.

Os tempos están organizados de maneira flexible adecuados as diferentes actividades e os ritmos individuais, combinando tempos de rutinas, de descanso e de actividade específica.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais e Recursos

Os materiais serán o máis diversos posible para permitir diferentes usos e actividades, empregando o equipamento da aula, o material didáctico así como o material curricular e funxible.

Atendendo os recursos humanos contamos con mestra de apoio, especialista de inglés, relixión e música e psicomotricidade, destacando a colaboración co Departamento de Orientación, con persoal de pedagogía terapéutica e audición e linguaxe.

Neste apartado debemos ter en conta as familias posto que serán parte fundamental no desenvolvemento dos proxectos.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial serve para coñecer o alumnado características, intereses, ritmos, coñecementos previos, etc para isto teremos en conta varios factores.

Realizaremos una observación directa e sistemática así como as entrevistas coas familias, e a lectura dos expedientes académicos ou historial académico que nos axuden e den información sobre cada alumno e alumna.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación atenderán o proceso no só o resultado final. Polo tanto non se recollerá o produto final como unha meta ou obxectivo senon que sera o propio proceso o que dictamine a cualificación. Os items de calificación trimestral seran os establecidos no XADE atendendo o traballado na aula.

Criterios de recuperación:

Na aula estableceranse diversas actividades de ampliación e reforzo atendendo os diversos ritmos, necesidades e particularidades do alumnado.

6. Medidas de atención á diversidade

A diversidade debe ser entendida como as diferenzas existente entre as persoas cun carácter positivo. Debemos ter en conta as características e necesidades do alumnado, así como os seus ritmos e dificultades. Polo tanto é preciso coñecer e dar cabida a todo tipo de alumnado no proceso de ensino aprendizaxe escollendo o traballo por proxectos como unha ferramenta de inclusión e integración dando resposta educativa o alumnado

O grupo clase esta composto por 20 alumnos e alumnas onde se respetan e valoran cada unha das súas particularidades. Na aula contamos con especialistas de pedagogía terapéutica e audición e linguaxe que dan apoio ao alumnado que o require.

Na aula contamos con 3 alumnos con NEAE, cos que ademais de levar a cabo medidas ordinarias (adaptación da programación, adaptación ós seus ritmos, metodoloxía colaborativa,...) se levan a cabo medidas extraordinarias (atención de profesorado especialista en PT e AL). Ademais contamos con mestra de apoio á EI, así como persoal coidador para 2 nenos con NEAE debido ás súas características persoais xa que requiren atención individualizada.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2
ET.1 - Descubrimiento do entorno, dos seres vivos que en ela conviven, as súas características físicas e sociais do medio no que viven.	X	X
ET.2 - Autonomía persoal e imaxe positiva de si mesmo, igualitaria e libre de estereotipos.	X	X
ET.3 - Promoción e educación para a saúde.	X	X
ET.4 - Pautas elementais de convivencia	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Conmemoración da Constitución e o Estatuto de Autonomía da Galicia.	Visionado ppt	X		

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Día internacional da educación.	Actividade literaria.		X	
Día de Rosalía de Castro.	Actividade de realzamento cultural.		X	
Día Mundial dos dereitos do consumidor,	Actividade plástica.		X	
Día das Artes Galegas.	Actividade de centro.			X
Día de Europa	Visionado ppt			X
Semana das Letras galegas	Actividade de centro,			X
Día Mundial do medioambiente	Actividade en contacto coa natureza.			X
Magosto	Festividade cultura.	X		
Samaín	Festividade cultural	X		
Entroido	Festividade cultura.		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1-Comunicación e Coordinación
2- Programación
Clima de traballo na aula
3- Métodos organizativos e recursos.

Descrición:

- 1- A coordinación entre os docentes foi a correcta.
- 1- O persoal docente colabora e participa.
- 1- A relación co equipo docente é fluída.
- 1- A persoa docente establece canles de comunicación coa familia.
- 1- As familias asisten as titorías.
- 2- Os obxectivos responden a consecución das capacidades.
- 2- Os contidos eran os correctos.
- 2- As actividades eran significativas.
- 2- As actividades dan resposta os casos de diversidade.
- 2- Os instrumentos de avaliación resultaron axeitados.
- 2- As técnicas de avaliación foron suficientes.
- 3- O clima de aula é acolledor, afectuoso e seguro.
- 3- Inclúense recursos variados e polivalentes.
- 3- O alumnado pode acceder o material.

- 3- A organización do espazo é a axeitada.
- 3- As actividades responden a un enfoque globalizador.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O proceso de avaliación será realizado durante o proceso e ao final do mesmo. Recollido todo nos diarios de aula e nas reunións co resto de docentes onde se establecerán as propostas de mellora e erros atopados.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15001471	CEIP Praia Xardín	Boiro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Relixión Católica	6º Inf.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	14
4.2. Materiais e recursos didácticos	16
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	16
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	16
6. Medidas de atención á diversidade	17
7.1. Concreción dos elementos transversais	18
7.2. Actividades complementarias	19
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	19
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	21
9. Outros apartados	21

1. Introducción

Presentamos a Programación da asignatura de Relixión e Moral Católica. Esta Programación constitúe a concreción de todo o traballo a realizar no curso, razón pola que resulta de utilidade á hora de desenvolver o ano escolar e facilitar a súa lectura e comprensión por parte de todos os membros da comunidade educativa.

A Formación Relixiosa e Moral Católica conta con unha larga tradición no sistema educativo español e, respondendo as razóns da institución escolar e aos dereitos recoñecidos pola Constitución española, está garantida polo Acordo suscrito entre o Estado e a Santa Sede sobre Ensinanza e Asuntos Culturais, firmado o 3 de xaneiro de 1979, no que se establecen os principios que fan posible as garantías constitucionais. Coa incorporación da área de Relixión ao currículo de Educación Primaria, a lexislación educativa en España é coherente coa Declaración Universal dos Dereitos Humanos de 1948, que recoñece o dereito a unha educación integral e o dereito das familias a elixir a educación dos fillos.

A área de Relixión Católica, favorece o proceso educativo, contribúe á formación integral e desenvolvemento da personalidade do neno e nena. Contribúe á autonomía personal e ao proxecto vital, con liberdade e responsabilidade, en diálogo coa antropoloxía cristiá. Responde á necesidade de comprender e mellorar nosa tradición cultural, as súas expresións e significado, en contextos plurales e diversos. Complementa a educación en valores humanos e cristiáns que orienta unha identidade personal autónoma, asertiva e a súa inserción nos entornos comunitarios de pertenza. O currículo da ensinanza da relixión católica constitúe unha síntese básica e global da mensaxe cristiá, adecuada a idade do alumno, ás esixencias epistemolóxicas da materia, ás expresións culturais da contorna e ás demandas didácticas do sistema educativo. Enmárcase no contexto histórico e social, inclúe parte do acervo cultural e artístico que emana da fe católica e doutras confesións, e posibilita o análise comparado dos contidos en diálogo coa cultura de noso tempo.

A síntese da mensaxe cristiá, presentada no currículo, fundamenta e motiva valores e actitudes así como favorece hábitos de comportamento. Preténdese que o alumno adquira as competencias adecuadas á súa idade no tempo da cada etapa. Non pode existir unha formación integral e, polo tanto, unha educación de calidade, se non se desenvolven tódalas capacidades do ser humano, entre as que se atopa a capacidade transcendente. Esta capacidade básica adquire o seu cumprimento na búsqueda do sentido da vida. Enraizada no máis profundo do ser, o alumno vai descubrindo (tendo en conta os niveis de aprendizaxe propios da cada idade) nos símbolos e signos da contorna, no progreso e humanización da persoa, na linguaxe narrativa da Biblia, nos modelos cristiáns e, particularmente, na persoa de Xesucristo e a súa presenza na comunidade cristiá.

Neste contexto, tomando sempre ao alumno e alumna (coas súas características evolutivas, as súas circunstancias persoais, o seu distinto nivel de aprendizaxe, coas súas diferencias e necesidades) como soporte fundamental intentamos facer unha síntese básica e global da mensaxe cristiá, axeitada ao alumnado, ás esixencias da materia, ás expresións culturais e ás demandas didácticas do sistema educativo.

Na planificación da programación seguimos:

- Resolución do 21 de xuño de 2022, pola que se publican os currículos das ensinanzas de Relixión Católica correspondentes a Educación Infantil e Educación Primaria.

- Real Decreto 157/2022, 1 de marzo, establece a ordenación e ensinanzas mínimas da Educación Primaria, indica que as ensinanzas de Relixión se incluírán nesta etapa educativa e o currículo será competencia da xerarquía eclesiástica.

- DECRETO 155/2022, 15 de setembro, no que se establecen a ordenación e o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

Teremos en consideración que o currículo orientase a lograr un desenvolvemento integral e harmónico da persoa nos distintos planos -físico, motor, emocional, afectivo, social e cognitivo- e a procurar as aprendizaxes que contribúen e fan posible o devandito desenvolvemento. As finalidades pretendidas na regulación da Educación Infantil están implícitas na ensinanza da Relixión Católica:

1. A finalidade da Educ. Infantil é a de contribuír ao desenvolvemento físico, afectivo, social e intelectual das nenas e dos nenos.

2. Na Educ. Infantil atenderase progresivamente ao desenvolvemento afectivo, ao movemento

e aos hábitos de control corporal, ás manifestacións da comunicación e da linguaxe, ás pautas elementais de convivencia e relación social, así como ao descubrimento das características físicas e sociais do medio. Ademais, facilitarase que nenas e nenos elaboren unha imaxe de si mesmos positiva e equilibrada e adquiren autonomía persoal.

3. Potenciarase a transmisión daqueles valores que favorezan a liberdade persoal, a responsabilidade, a cidadanía democrática, a solidariedade, a tolerancia, o respecto, a xustiza, a prevención de conflitos e a súa resolución pacífica, a non-violencia en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como o desenvolvemento da igualdade de dereitos e oportunidades e o fomento da igualdade entre homes e mulleres.

A ensinanza relixiosa contribúe á formación integral. Na escola desenvólense todas as capacidades inherentes ao ser humano, entre as cales se atopa constitutivamente a capacidade transcendente.

O currículo da opción católica é unha síntese básica e global da mensaxe cristiá, axeitada á idade do alumno, ás esixencias epistemolóxicas da materia, ás expresións culturais do medio e ás demandas didácticas do sistema educativo.

A área contempla o fenómeno relixioso nas distintas dimensións. A opción confesional católica achega a súa propia visión dende diferentes dimensións:

A dimensión cultural e histórica está presente, dado que o patrimonio cultural, histórico e antropolóxico que gran parte das sociedades reciben do pasado está vertebrado por contidos relixiosos. Neste senso, a Relixión católica deu froitos na arte, nos sistemas de significación moral, na creación popular e na acción social. Por iso, o currículo ensina a incidencia que o Cristianismo nos seus contidos doutrinais e nas súas formas culturais.

A dimensión humanizadora constitúe un camiño para a personalidade integral; amosando ideas, valores e crenzas que permiten a formación de homes e mulleres conscientes, críticos, libres e creadores. Trátase de afrontar as grandes preguntas que o alumno se formula e axudalo a atopar as respostas que pode asumir como opción libre e persoal.

A dimensión ético-moral explícita as esixencias morais que supón a mensaxe cristiá: unha determinada maneira de ver a vida, en cuxa base se atopa un concepto de persoa, un núcleo referencial de ideas e de crenzas, e a proposta dunha escala de principios e de valores.

A ensinanza relixiosa pretende acercarse ao neno e á nena as claves principais da fe cristiá, axudarlle a descubrir esta experiencia na contorna, a que desenvolva as súas facultades de expresión e se inicie na comunicación con Deus. A iniciación á formación relixiosa e moral fundamenta e motiva os valores e actitudes básicos, favorece os hábitos de comportamento, contribúe ás destrezas e habilidades. Para isto valemonos dos elementos cristiás presentes na contorna, imáxenes e símbolos, a linguaxe e outros recursos que fan posible unha comprensión da experiencia relixiosa adecuada a esas idades.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir, experimentar e expresar a identidade persoal a través do coñecemento do seu corpo e o desenvolvemento das súas capacidades afectivas e calidades, mediante o achegamento a figuras bíblicas e persoas significativas, para adquirir autonomía nas súas actividades cotiás e hábitos básicos de relación.	1	1			1	1	1	
OBX2 - Recoñecer, experimentar e apreciar as relacións persoais e coa contorna, desenvolvendo habilidades sociais e actitudes de respecto, a través de escóitaa e comprensión de narracións bíblicas, para promover valores da vida en comunidade e contribuír así á fraternidade humana.	1			1	1	1	1	1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Observar, aceptar e gozar a diversidade persoal e social descubrindo nas súas contornas próximas situacións nas que poida cooperar no coidado da casa común, desde o recoñecemento dos valores da mensaxe e os feitos de Xesús de Nazaret, para xerar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia.	1				1	1	1	1
OBX4 - Explorar e admirar diferentes contornas naturais, sociais, culturais e artísticas gozando das súas manifestacións máis significativas e descubrindo os seus valores cristiáns, para desenvolver creatividade, sensibilidade estética e sentido de pertenza.	1	1			1	1	1	1
OBX5 - Descubrir, manifestar e xerar gusto por cultivar a súa interioridade, explorando pensamentos, emocións, sentimentos e vivencias, admirando diferentes expresións da tradición xudeocristiana e outras tradicións relixiosas, para crecer coa liberdade e seguridade necesarias que posibiliten o desenvolvemento da dimensión espiritual e as bases do propio sistema de valores e crenzas.	1				1	1	1	1
OBX6 - Coñecer e apreciar a figura de Xesús de Nazaret e da comunidade eclesial, a través de relatos bíblicos e manifestacións relixiosas da contorna, para recoñecer o específico da tradición cristiá nun contexto social de pluralidade relixiosa.	1	1	1	1	1	1	1	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A Creación	O coidado da Natruerza. O corpo	7	X		
2	O Advento e o Nadal	A espera e mensaxe do Nadal	8	X		
3	A familia	A Sagrada Familia e as distintas familias	7		X	
4	A Pascua	A Pascua de Xesús	5		X	
5	As festas	As celebracións , as festas relixiosas, o domingo	8			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A Creación	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización dalgunhas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas para a aula.	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns como Xesús ou María	
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Expresa capacidades afectivas como alegría, perdón, cariño	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Identifica hábitos de amabilidade en contos e relatos	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Adquirir valores de escoita e agradecemento na escola	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Recoñece o respecto, a compaixón e o perdón	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Expresar en diversas linguaxes respecto e aprecio.	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Coñece as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas da contorna	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética ante a temática da Creación	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñecer oracións, cancións e prácticas relixiosas,	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo.

UD	Título da UD	Duración
2	O Advento e o Nadal	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Identificar e expresar algúns sentimentos , coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas	PE
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de respecto.	TI
CA1.3 - Expressar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Expressar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais	
CA1.10 - Expressar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Expressar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto e diálogo intercultural	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética	
CA1.13 - Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubríndoo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada que permita descubrir	Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubríndoo momentos de silencio, e reflexión	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía. - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - A Biblia como comunicación de Deus coas persoas. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A figura da Virxe María. - A oración de Xesús. - A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa. - Calendario litúrxico e celebracións cristiás.

UD	Título da UD	Duración
3	A familia	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	Coñecer hábitos de comportamento da Sagrada Familia	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Expresar afectividade cos compañeiros e familia	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Coñecer algún relato de amabilidade na infancia de Xesús	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Comprender o valor de dar as grazas	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Identifica actitudes que traen Paz no recreo e na familia	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Identifica o valor do perdón nalgun texto bíblico	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Distingue accións de cooperación na aula	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Dialoga sobre as costumes cristiás das familias: acudir a misa, celebrar festas cristiás.	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Distingue en debuxos e láminas representacións relixiosas	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Elabora debuxos sobre a familia	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Aprende unha canción sobre a familia	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Identifica valores cristiáns como a colaboración, compartir, perdón	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación.
- Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais.
- Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados.
- Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas.
- Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa.
- Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira.
- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón.
- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- Identidade cristiá e contorna social.
- A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos.

UD	Título da UD	Duración
4	A Pascua	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Identifica hábitos básicos para a convivencia	TI
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Expresa emocións favorables para a convivencia	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Identifica hábitos de acollida en contos	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Comprende o valor da escoita	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Recoñece accións e comportamentos de Xesús	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Recoñece o valor do perdón para unha boa convivencia	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Coñece relatos sobre o respecto	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Coñece costumes da Pascua	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Identifica obxectos e escenas das costumes celebrativas da Pascua	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Elabora debuxos e manualidades da Pascua	
CA1.13 - Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubrindo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada que permita descubrir	Comprende o valor do silencio	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acollendoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Distingue cancións relixiosas	
CA1.15 - Describir as crenzas e valores, propias e doutros, comunicándoas con seguridade a través de diversas linguaxes, recoñecendo o silencio e a oración como elementos da experiencia es	Distingue valores cristiáns	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Coñece elementos da vida de Xesús	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Presentación de diversos relatos bíblicos que reflictan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. - Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus. - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A Biblia como comunicación de Deus coas persoas. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A oración de Xesús. - Calendario litúrxico e celebracións cristiás.

UD	Título da UD	Duración
5	As festas	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Identifica bos hábitos nas festas	TI
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Expresa afectividade en festas e reunións	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Identifica amabilidade nunhas esceas	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Identifica nuns relatos a importancia da escoita	
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Distingue nunhas láminas o valor do respecto	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Coñece frases de xesús	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Recoñece actitudes que favorecen a convivencia	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Distingue en imaxes as festividades relixiosas	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Recoñece a María nalgunha obra artística	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Expresase a través dos debuxos	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndolas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñece algunha canción ou oración relixiosa	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Coñece a Xesús	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Identifica narracións dos Evanxeos	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Recoñece actitudes cristiás	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Presentación de diversos relatos bíblicos que reflectan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. - Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus. - A vida cristiá en comunidade. - Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva. - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. - A Biblia como comunicación de Deus coas persoas. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A figura da Virxe María.

Contidos

- A oración de Xesús.
- A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa.
- Calendario litúrxico e celebracións cristiás.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Partindo das experiencias do neno e da nena, co coñecemento que nos aporta a avaliación e a observación diaria, impulsaremos unha aprendizaxe individualizada. A través de preguntas colectivas, enquisas individuais... achegaremonos ao nivel do alumno para saber en cada situación o nivel de arranque, de desenvolvemento e a súa motivación (intereses, demandas, necesidades e expectativas).

Tendo en conta o dito xunto coa idade do alumnado confrontaremos as súas experiencias co mensaxe cristián. Insertaremos historias e pasaxes da Biblia, situacións da vida diaria, contos, narracións que se aproximen as idades dos nenos e nenas e adaptaremos a elección do tema a súa problemática, interés e realidade. Entendendo sempre que a metodoloxía será activa (na procura da integración do neno na configuración da aprendizaxe e tendo en conta a súa participación no deseño do proceso de ensino e aprendizaxe) polo que variará e se adaptará o nivel de coñecementos e evolución dos protagonistas, que son os nenos e as nenas, así como terá en consideración as competencias que pretendemos sexan adquiridas. Intentando asegurar aprendizaxes constructivos e significativos así como favorecer a aprendizaxe autónoma.

Na procura do anteriormente citado e potenciando a creatividade do alumnado traballaremos de xeito individualizado, en gran grupo ou, en ocasións, en medio ou pequeno grupo. Faremos unha gradación das actividades; éstas seran diversas e pórase énfase na consecución das competencias, entendendo estas como o elemento guía (como exemplo a metodoloxía a usar ten en conta a autonomía e a iniciativa do alumno, as súas motivacións a nivel personal, social ou cultural, a súa interacción co medio social, ten presente a competencia lingüística á hora de expoñer as unidades e procura a adquisición de novo vocabulario...). Intentaremos chegar á aprendizaxe a través do xogo e de maneira lúdica. O traballo será individualizado e cooperativo.

Os plantexamentos metodolóxicos da área fundamentanse segundo a C.E.E.: atención personalizada ao alumnado; diversidade de actividades, estratexias, recursos e outros métodos didácticos; coidado do desenvolvemento emocional e cognitivo del alumnado respetando su ritmo evolutivo; aprendizaxe individualizado e cooperativo; na relación co entorno, enfoque competencial orientado á acción, o emprendimento e a aplicación dos saberes. Terase en conta as condicións personales, sociais e culturais dos nenos e nenas, para detectar necesidades e proponer accións de reforzo ou ampliación flexibilizando os procesos e garantindo a inclusión.

Tendo en conta o nivel de desenvolvemento psicoevolutivo do alumno/a, e do seu nivel de coñecemento imos na procura dunha construción de aprendizaxes significativos para que poida relacionar os novos contidos cos coñecementos que xa posúe; pretendemos potenciar a súa autonomía na súa aprendizaxe, chegar a aprender a aprender. A selección de contidos, unha metodoloxía activa que favoreza a adquisición das competencias básicas, a individualización a atendendo as circunstancias particulares do alumnado e unha carga de motivación, ambiente lúdico e afectividade, dando ao neno ou nena un espazo relaxado, familiar e seguro axudarannos neste proceso.

Imos na procura de que o neno e nena sexan os protagonistas:

- Partir da experiencia do alumno e da súa realidade personal, familiar, social e cultural;
- Despertar a curiosidade
- Identificar e formular as cuestións que suscitan estas situacións;

- Buscar, analizar e contrastar as experiencias coas fontes bíblicas, patrimonio artístico e outras referencias eclesiales;
 - Elaborar respostas personales e sociais dende a liberdade individual con pleno respecto as ideas alleas, contrastadas cos principios éticos do Cristianismo;
 - Dialogar con outras visions, para a construción da convivencia e o ben común;
 - Comunicar con asertividade e empatía ideas e crenzas con creatividade en diversas linguaxes;
- Aplicar este proceso formativo na construción da identidade persoal como preparación para toda a vida.

¿ Promover o pensamento autónomo a través da escoita e comprensión de relatos bíblicos, contos e representacións artísticas da mensaxe cristiá;

Pretendemos que o neno e nena adquiren hábitos e valores necesarios para a súa vida, non só pensando no seu crecemento persoal senon tamén no seu desenvolvemento social e na súa relación coa contorna.

Entendendo sempre que a metodoloxía será activa (na procura da integración do neno na configuración da aprendizaxe e tendo en conta a súa participación no deseño do proceso de ensino e aprendizaxe) polo que variará e se adaptará o nivel de coñecementos e evolución dos protagonistas, que son os nenos e as nenas, así como terá en consideración as competencias que pretendemos sexan adquiridas. Intentando asegurar aprendizaxes constructivos e significativos así como favorecer a aprendizaxe autónoma.

Na procura do anteriormente citado e potenciando a creatividade do alumnado traballaremos de xeito individualizado, en gran grupo ou, en ocasións, en medio ou pequeno grupo. Faremos unha gradación das actividades; éstas seran diversas e pórase énfase na consecución das competencias, entendendo estas como o elemento guía.

A metodoloxía a usar ten en conta a autonomía e a iniciativa do alumno, as súas motivacións a nivel personal, social ou cultural, a súa interacción co medio social, ten presente a competencia lingüística á hora de expoñer as unidades e procura a adquisición de novo vocabulario. A partir da experiencia propia, do seu corpo e da súa vida pretendemos que

descubra a vida e a mensaxe de Xesús, e como esa vida e mensaxe nos amosan un camiño de felicidade e de amor. Tendo en conta o dito e a idade do alumno confrontaremos as súas experiencias coa mensaxe cristiá. Insertaremos ¿historias¿ e pasaxes da Biblia, situacións da vida diaria, contos, narracións que se aproximen aos nenos e nenas e adaptaremos a elección do tema a súa problemática, interés e realidade.

O exposto está enfocado na procura de aprendizaxes constructivos e significativos así como favorecer a aprendizaxe autónoma en Infantil.

Ademais debemos ter en conta tamén os principios que derivan da teoría e práctica docente como:

¿ Selección de contidos e metodoloxías activas que favorezan a adquisición das competencias básicas.

¿ Afectividade: ambiente relaxado, familiar e seguro.

¿ Individualización: atendendo as circunstancias particulares do alumnado que determinan a diversidade.

¿ Socialización: a través de actividades de interacción que a fomenten

¿ Motivación: tendo en conta os intereses do alumnado.

¿ Carácter lúdico das actividades: xogo como estratexia motivadora.

¿ Globalización: contidos relacionados entre eles, axustándose á forma na que opera a mente dos rapaces.

O alumnado xogará un papel activo, colaborativo e participativo. O mestre actuará como guía do proceso cun papel regulador e motivador.

A selección de contidos, unha metodoloxía activa que favoreza a adquisición das competencias básicas, a individualización a atendendo as circunstancias particulares do alumnado, unha carga de motivación, ambiente lúdico e afectividade, dando ao neno ou nena un espazo relaxado, familiar e seguro axudarannos no proceso educativo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
A Biblia
Diferentes libros presentes na aula. Libros de lectura e exposición (contos, comics) Revistas, periódicos..
Obxectos e símbolos sagrados
Recursos informáticos: Webs, CD audio con cancións e relatos CD historias bíblicas ou "morais"
Fichas do profesor con actividades de reforzo, de ampliación
Diverso material funxible: cartulinas, plastilina, papel charol, gomets, papel de seda, folios, pinturas, cores... Material de refugallo
Murais, Láminas, cadros...
Xogos, Xoguetes

E característica da "pedagogía de Xesús" o emprego de todos os recursos propios da comunicación interpersonal, como a palabra, o silencio, a metáfora, a imaxen, os exemplos, os signos... Isto require unha búsqueda de recursos adecuados para a transmisión real da súa mensaxe.

O material a usar é flexible e aberto, entendendo que cambiará axustándose ás necesidades pedagóxicas e a accesibilidade aos recursos segundo o momento.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A importancia da avaliación inicial é patente, así xa se coñeza ao alumnado de cursos anteriores, pois o seu nivel evolutivo, o grado de coñecementos e de compromiso coa ensinanza-aprendizaxe varía.

Dende a segunda ou terceira semana do primeiro trimestre (en atención ao horario da asignatura) realizamos diversas probas de xeito oral : probas obxectivas con preguntas e respostas, establecer si as afirmacións son falsas ou verdadeiras; enquisas orais; exercicios escritos onde se pinta ou rodea...

Con estes instrumentos pretendemos non só saber o que lembran do curso anterior senon achegarnos ao seu nivel de coñecementos, valorar o nivel de competencia curricular, apreciar os seus intereses e motivacións, diferenciar os seus hábitos de traballo e de conducta... A información aportada pola avaliación inicial será tida en conta á hora de elaborar a presente programación.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Entendemos a avaliación como un elemento que permite recoller, en cada momento, a información necesaria para poder tomar decisións respecto ao proceso de ensinanzaaprendizaxe. Polo tanto, débese entender ao longo de todo o proceso educativo de forma global indicándonos qué obxetivos e competencias se consiguen e cales non, sabendo onde, como, cando e por qué se producen os problemas. Intentamos que a avaliación cumpra todas as funcións de diagnóstico, pronóstico, adaptación, orientación e control.

Procedementos e instrumentos que utilizaremos para avaliar ao alumando:

1. Observación diaria
2. Análise dos traballos dos alumnos (carpeta, outros traballos...)
3. "Probas orais" (diálogo, debates, entrevistas)

A información acadada axudaranos a avaliar todo o proceso de ensinanza, a propia programación e a nosa función docente. Pretendemos que a avaliación nos informe de como se van adquirindo e desenvolvendo as capacidades previstas; que sexa un proceso continuado e atenda ás diferenzas, para que proporcionando datos de todos os participantes no proceso educativo: alumnado, docente, deseño e desenvolvemento curricular... poidamos axustar e realizar os cambios precisos.

Prima a observación diaria do traballo e do desenvolvemento do alumno así como o control do traballo feito;. A hora de cualificar non só temos en conta o dominio das unidades didácticas senón a actitude do alumno, non limitando este apartado á consecución de hábitos e normas de convivencia senon extendendo á súa capacidade de interés, de responsabilidade, de cooperación, de compromiso, de superación¿ é decir, referiremonos o amplo ámbito que abarca o feito de acadar as competencias, á súa formación como persoa.

Na avaliación do alumno teranse en conta varios aspectos: os coñecementos adquiridos, o traballo diario e as actitudes.

Criterios de recuperación:

A través da avaliación dectetaremos as situacións que precisan reforzo.

6. Medidas de atención á diversidade

No artigo 75 da LOMLOE se indica a necesidade de actuar baixo o prisma da inclusión e atención á diversidade en todos os ámbitos educativos.

O principio de heteroxeneidade comporta a existencia de distintos ritmos e niveis de aprendizaxe nunha mesma clase polo que o respecto e a atención á diversidade son fundamentais. A finalidade de atender á diversidade é garantir un adecuado desenvolvemento do alumnado en función das súas necesidades educativas.

Para atender as características persoais e grupais do alumnado debemos achegarnos a súa realidade e á do centro, así como ao contexto sociocultural no que vive e no que se encontra o colexio. O exposto na programación é suficientemente amplo e flexible para poder ter en conta a individualidade de cada neno e grupo. A través dos materiais e recursos, así como da temporalización teremos en conta as características concretas ante as que nos enfrentamos; ampliaremos ou reforzaremos de xeito individual ou colectivo aqueles aspectos que consideramos fundamentais. En especial terase en conta o nivel evolutivo do alumnado con necesidades educativas especiais.

Coordinaremonos co mestre titor no afán de continuidade na laboura educativa e seguiremos as indicacións feitas polo equipo de orientación.

Dentro das medidas para a inclusión e a atención á diversidade faremos fincapé en:

- A atención ás dificultades e potencialidades do alumno e do grupo
- A atención as necesidades individuais
- Intentar minimizar as dificultades con recursos e estratexias para atender as necesidades individuais

Ao comezo do curso realizaremos unha proba de avaliación inicial que nos permitirá detectar se temos alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

Ao longo das unidades didácticas atenderase á diversidade de todo o alumnado propoñendo actividades non discriminatorias, métodos de carácter compensador, actividades variadas para os diferentes ritmos, instrumentos de avaliación flexibles, ou valores que inclúan a pluralidade do alumnado.

Plantéxanse actividades moi sinxelas, mais manipulativas e visuais para aquel alumnado que teña un ritmo de aprendizaxe máis lento ou que amose dificultades concretas nalgún contido. Tamén se propoñen actividades máis complexas para aquel alumnado que teña un maior ritmo de aprendizaxe ou que posúa aptitudes para ampliar certos contidos.

Para os alumnos con altas capacidades intelectuais ou unhas condicións extraordinarias para a materia facilitarase unhas actividades de ampliación, así como traballos voluntarios.

Tódalas materias teñen en conta a individualidade do alumnado pero en especial a nosa disciplina, polas propias características, o ten moi presente considerando un principio básico o ter en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe, así como os distintos intereses e motivacións: en tódalas unidades programadas hai un apartado con actividades específicas de ampliación ou reforzo nas que segundo a temática inténtase a través de tarefas que van dende elaborar listados, facer manifestos, relacionar e unir, tachar, rodear, puzzles, visionado de imaxes, uso das tic... que o neno ou nena consiga reforzar ou ampliar o tratado na procura da consecución das competencias.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5
ET.1 - ET.1 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X
ET.2 - ET.2 - Fomento da creatividade	X	X	X	X	X
ET.3 - ET.3 - Expresión oral	X	X	X	X	X
ET.4 - ET.4 - Desenvolvemento afectivo	X	X	X	X	X
ET.5 - ET.5 - Autonomía personal	X	X	X	X	X
ET.6 - ET.6 - Xestión emocional	X	X	X	X	X
ET.7 - ET.7 - Educación ambiental	X	X	X	X	X
ET.8 - ET.8 - Educación para a Paz	X	X	X	X	X
ET.9 - ET.9 - Educación non sexista	X	X	X	X	X
ET.10 - ET.10 - Educación para a Igualdade	X	X	X	X	X
ET.11 - ET.11 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X
ET.12 - ET.12 - Educación do consumidor	X	X	X	X	X

Observacións:

Os temas terán unha presenza diacrónica ao longo do currículo e non exclusivamente sincrónica. A ensinanza relixiosa entróncase na súa esencia de aprendizaxe, con diversos temas encadrados en transversais:

Educación moral e cívica: adquisición de comportamentos para unha boa convivencia; valorar o coidado e amor á familia, ós compañeiros e amigos para despois trasladalo a todo ser humano; o respecto a outras crenzas e relixións, costumes; admiración pola labours humana, participación responsable na aula .

Educación para a Paz: conseguir reaccións próximas: non pelexar, debater pacificamente ata conseguir sentimentos de tolerancia, comprensión, respecto ós demais, respecto polo feito relixioso, o amor como pauta de comportamento.

Educación non sexista: na procura dunha actitude de respecto hacia o propio corpo e hacia ós demais eliminando as discriminacións en razón do xénero; estudiaremos as mulleres da Biblia, o respecto á dignidade, a identificación de situacións de marxinación. Coidado no uso dunha linguaxe non sexista.

Educación para a Igualdade de oportunidades: independentemente dos sexos e das situacións económicas sociais.

Educación para a saúde: coidado e respecto como valores máximos

Educación ambiental: descubrimento e afianciamento da interrelación Natureza-Ser humano; entender a responsabilidade da persoa na súa protección e explotación (a recollida selectiva de lixo, os alimentos naturais); admiración pola beleza da Creación e respecto

Educación do consumidor: actitude crítica ante o consumismo (en especial no Nadal e en cuestións sobre as marcas e modas); ;valoración do non-material

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Actividades complementarias	Diversas			

Observacións:

En caso de ser posible a súa realización, a asignatura queda aberta a charlas e visitas dentro ou fora aula de persoas e organizacións que aporten vivencias e experiencias acordes á programación do curso; do mesmo xeito queda aberta á participación en actividades (concursos, visitas a exposicións ou monumentos, rutas pola cidade...) propostas pola mestra, polos equipos docentes ou diferentes organismos ou organizacións alleas ao colexio que se axusten didacticamente ao programado.

Si é o caso participaremos nas actividades propostas polos distintos equipos (dinamización, biblioteca) de diversas maneiras segundo a temática; como exemplo: no Nadal recollendo panxoliñas e tradicións galegas; no Samaín tratando a Santa Compañía, no Día escolar pola Paz con murais e manifestos, dramatizando poesías, aprendendo cancións...

As actividades complementarias da asignatura axustanse aos cambios de tempo litúrxico, momentos nos que se farán diferentes tarefas que rompen o ritmo habitual da aula segundo o curso e o ciclo litúrxico: investigacións, elaboración de manualidades...

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Proceso de ensino/aprendizaxe

Avaliación do proceso de ensino/aprendizaxe

Dedicación ao centro

Descrición:

A escala de valoración dos elementos será a seguinte:

Desempeño nulo

0

Desempeño insuficiente

1

Desempeño básico

2

Desempeño competente

3

Desempeño excelente

4

Proceso de ensino/aprendizaxe :

Participo activamente na elaboración da programación didáctica.

A programación de aula está concretada tendo en conta as características do grupo.

Na programación recóllense os estándares de aprendizaxe que debe adquirir a alumnado con cada unidade didáctica/tarefa.

Para cada unidade didáctica/tarefa relaciónanse os estándares que ten que acadar o Planifico diariamente as actividades.

Presento as actividades de maneira que o alumnado as comprenda.

Propoño actividades que resulten significativas para o alumnado.

Integro as tecnoloxías da información e a comunicación na miña práctica docente.

Consigo que o alumnado manteña unha boa dinámica de aprendizaxe.

O clima da aula é bo.

Trato con atención e respecto a todo o alumnado.

Existen unhas normas claras na aula, en cuxa elaboración participou o alumnado.

Favorezo a autoestima do alumnado.

Utilizo unha metodoloxía axeitada as características do alumnado con NEAE.

Utilizo recursos e materiais variados.

Avaliación do proceso de ensino/aprendizaxe:

Realizo unha avaliación inicial a todo o alumnado.

Os criterios de avaliación, estándares e criterios de cualificación son claros e obxectivos.

Cando se detectan erros nas actividades do alumnado, explícaselle onde está o erro e como facelo ben.

A avaliación do alumnado serve para orientar o proceso de aprendizaxe.

Dedicación ao centro :

Realizo propostas para a elaboración dos documentos do centro.

Participo activamente na redacción da programación didáctica.

Participo activamente na redacción da memoria final.

Participo activamente nas reunións de equipos do centro.

Propoño e organizo actividades complementarias adecuadas ao currículo.

Favorezo a integración do alumnado dentro do grupo/clase.

Reacciono de forma adecuada ante situacións inesperadas ou conflitivas.

Realizo un seguimento do absentismo do alumnado.

Mostro disposición para atender as necesidades do centro.

Participo nos plans de formación do centro.

Desempeño as miñas funcións baixo un criterio de profesionalidade e código deontolóxico.

Inicio e finalizo con puntualidade as clases.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Revisión constante da programación e da actividade docente na procura de melloras (adaptación ás necesidades e ao nivel evolutivo do alumno e alumna)

9. Outros apartados